

KOSE VALLAVOLIKOGU MÄÄRUS

Kose

16. mai 2013 NR 133

Kose valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord

Määrus kehtestatakse "Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse" § 5 lõike 7 ja § 21 lõike 1 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Kose valla eelarve (edaspidi eelarve) koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord (edaspidi kord) sätestab Kose valla eelarve ülesehituse, eelarve koostamise, vastuvõtmise, muutmise ja täitmise korra ning seda rakendatakse koos kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse ning teiste eelarvet reguleerivate õigusaktidega.

(2) Kord on täitmiseks kohustuslik vallavalitsusele ja valla hallatavatele asutustele.

§ 2. Mõisted

Käesolevas korras kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) **eelarve** – eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse vastava aasta tegevuste finantseerimisele;

2) **investeering** – põhivara soetus ja sellega kaasnev käibemaksukulu seoses objekti ehitamise või renoveerimisega või vara soetamisega;

3) **sõltuv üksus** – raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest.

§ 3. Eelarve sisu

(1) Eelarve sisuks on vallale laekuvate tulude ning nende arvel valla ülesannete täitmiseks ettenähtud väljaminekute määratlemine vastavalt valla põhimäärusele, arengukavale ja teistele õigusaktidele.

(2) Eelarve koostatakse üheks eelarveaastaks. Eelarveaasta algab 1.jaanuaril ja lõpeb 31.detsembril.

(3) Eelarve koosneb osadest ning on kassapõhine.

(4) Eelarve osad on põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus.

(5) Põhitegevuse tulud on:

1) maksutulud;

2) tulud kaupade ja teenuste müügist;

- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.
- (6) Põhitegevuse kulud on:
 - 1) antavad toetused;
 - 2) muud tegevuskulud.
- (7) Investeeringustegevus on:
 - 1) põhivara soetus (-);
 - 2) põhivara müük (+);
 - 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+);
 - 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-);
 - 5) osaluste soetus (-);
 - 6) osaluste müük (+);
 - 7) muude aktsiate ja osade soetus (-);
 - 8) muude aktsiate ja osade müük (+);
 - 9) antavad laenud (-);
 - 10) tagasilaekuvad laenud (+);
 - 11) Finantstulud ja finantskulud (+).
- (8) Finantseeringustegevus on:
 - 1) laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ning kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel (+);
 - 2) võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel (-).
- (9) Likviidsete varade muutus on:
 - 1) raha ja pangakontode saldo muutus;
 - 2) rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus;
 - 3) soetatud võlakirjade saldo muutus.
- (10) Kassapõhises eelarves kavandatakse majandustehinguid selles perioodis, millal planeeritakse nendega seotud raha laekumine või väljamaksmine.
- (11) Põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele on liidetud investeeringustegevuse eelarveosa kogusumma, nimetatakse eelarve tulemiks. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuste eelarveosa kogusumma ja finantseeringustegevuse eelarveosa kogusumma vahega.
- (12) Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.
- (13) Eelarve on ülejäägis, kui eelarve tulem on positiivne.
- (14) Eelarve on puudujäägis, kui eelarve tulem on negatiivne.

§ 4. Valla eelarvestrateegia

- (1) Valla eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandavate tegevuste finantseerimist.
- (2) Valla eelarvestrateegia koostatakse eelseisva nelja eelarveaasta kohta.
- (3) Valla eelarvestrateegias esitatakse:
 - 1) valla majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
 - 2) valla eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud ja eeldatavad põhitegevuse kulud, investeeringustegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseeringustegevuse maht ja likviidsete varade muutus;
 - 3) ülevaade vallavalitsuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast;

4) vallavalitsuse ja temast sõltuvate üksuste põhitegevuse tulem ja tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav iga aasta lõpu seisuga.

(4) Vallavalitsusest sõltuvad üksused esitavad eelarvestrateegiad hiljemalt 1. septembriks.

(5) Vallavalitsus esitab eelarvestrateegia eelnõu vallavolikogule hiljemalt 1. oktoobriks.

(6) Vallavalitsus esitab Rahandusministeeriumile andmed eelarvestrateegia kohta eelarveaastale eelneva aasta 30. oktoobriks.

§ 5. Eelarve sissetulekute ja väljaminekute liigendus

(1) Eelarve sissetulekud ja väljaminekud liigendatakse vallavolikogu kinnitatavas eelarves tegevusalade lõikes vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud eelarveklassifikaatorile majandusliku sisu järgi artiklite gruppideks.

(2) Lähtudes vallavolikogus vastuvõetud eelarvest kinnitab vallavalitsus hallatavate asutuste ja tegevusalade alaeelarve täpsustatud klassifikaatori (nii funktsionaalsuse kui ka majandusliku sisu järgi) lõikes. Kulude ja tulude arvestus raamatupidamises toimub klassifikaatori kõige detailsemal tasandil. Aasta jooksul võib kannetele lisada tunnuseid, et saada andmeid erinevate projektide ja ürituste lõikes.

§ 6. Eelarveprojekti koostamise põhimõtted

(1) Eelarve projekti koostamist korraldab vallavalitsus (edaspidi valitsus) aluseks võttes valla arengukava, eelarvestrateegia ning juhindudes Eesti Vabariigi õigusaktidest ja käesolevast korrast.

(2) Valitsuse hallatavad asutused ning osakondade juhid esitavad oma järgmise aasta eelarve projekti hiljemalt eelarveaastale eelneva aasta 15.oktoobriks. Alaeelarve projekti koostamisel peavad koostajad tagama seadustest, arengukavast ja käesolevast korrast ning eelseisvaks aastaks alaeelarvete koostamise juhustest kinnipidamise.

(3) Väljaspool valitsuse haldusala tegutsevatel asutustel, organisatsioonidel ja üksikisikutel tuleb vallaelarvest tegevustoetuse saamiseks esitada nõuetekohased taotlused valitsusele hiljemalt eelarveaastale eelneva aasta 15.oktoobriks.

(4) Valitsus koostab esitatud taotluste alusel eelarve projekti ning esitab selle koos seletuskirjaga volikogu arendus- ja eelarvekomisjonile seisukoha võtmiseks. Volikogu arendus- ja eelarvekomisjoni seisukohti arvesse võttes esitab valitsus eelarve projekti vallavolikogule (edaspidi volikogu) hiljemalt üks kuu enne eelarveaasta algust.

(5) Seletuskirjas esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:

1) eelarvenäitajad eelmise aasta, jooksva aasta ning eelseisva eelarveaasta kohta;

2) ülevaade eesmärkide täitmise plaanist;

3) ülevaade kavandatavatest investeeringutest koos allikatega;

4) ülevaade eelmise aasta eelarves ettenähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekute ülekandmisest jooksva aasta eelarvesse;

5) ülevaade finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise kavas või saneerimiskavas kavandatud tegevuste kohta;

6) muu oluline informatsioon eelarveaasta kohta (nt andmed võetud laenudest tulenevate kohustuste kohta).

(6) Eelarve eelnõu ja seletuskiri avaldatakse seitsme tööpäeva jooksul pärast nende volikogule esitamist Kose valla veebilehel.

(7) Valla eelarve koostatakse kassapõhisel põhimõttel.

§ 7. Eelarve menetlemine

(1) Peale eelarve esimest lugemist võivad volikogu komisjonid, volikogu liikmed ja valitsus esitada eelarve eelnõu muutmiseks omapoolseid seisukohti, parandus- ja

täiendusettepanekuid. Eelarve eelnõu muutmise ettepanekule tuleb ettepaneku algatajal lisada põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta.

(2) Volikogu eelarvega tegelev alaline komisjon vaatab esitatud parandusettepanekud läbi, kuulab ära valitsuse arvamuse. Toetust leidnud parandusettepanekud viib valitsus eelarve projekti sisse. Eelarveprojekti arutatakse vähemalt kahel vallavolikogu istungil.

§ 8. Eelarve vastuvõtmine ja avalikustamine

(1) Eelarve võtab volikogu vastu määrusega.

(2) Eelarve avaldatakse seitsme tööpäeva jooksul pärast selle vastuvõtmist Kose valla veebilehel.

(3) Eelarve jõustub eelarveaasta algusest.

(4) Kui eelarve ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud, võib valitsus iga kuu teha kulutusi ühe kaheteistkümnendiku ulatuses alanud eelarveaastaks ettenähtud kulutustest.

§ 9. Lisaelarve

(1) Eelarveaasta jooksul võib eelarvet muuta lisaelarvega. Valitsus koostab lisaelarve eelnõu ja esitab selle volikogule. Lisaelarvele lisatakse seletuskiri põhjendusega lisaelarve vajaduse kohta.

(2) Lisaelarvet menetletakse volikogus vähemalt kahel istungil ning vastuvõetud lisaelarve avalikustatakse käesoleva määruse § 8 sätestatud viisil.

(3) Lisaelarvet ei pea koostama, kui:

1) sissetulekud suurenevad ja väljaminekuid ei suurendata;

2) väljaminekud vähenevad;

3) sissetulekud suurenevad sihtotstarbeliselt eraldatud vahendite või annetuste võrra ja väljaminekud suurenevad nende arvel tehtavate kulutuste võrra.

(4) Valitsus võib enne lisaelarve vastuvõtmist teha eelnõus kavandatavaid väljaminekuid, kui väljaminekute tegemise tähtaeg saabub enne lisaelarve vastuvõtmist ja need tulenevad:

1) õigusaktidest;

2) enne eelarveaasta algust sõlmitud võlakohustuse lepingust;

3) kohtuotsusest.

§ 10. Reservfondi kasutamine

(1) Kose valla eelarve reservfond moodustatakse põhitegevuse kulude arvelt igal eelarveaastal eelarve kulu koosseisus. Reservfondi suuruse kinnitab vallavolikogu eelarve vastuvõtmisega.

(2) Reservfondi suurust võib eelarveaasta jooksul muuta lisaelarve vastuvõtmise teel.

(3) Reservfondi kasutab valitsus ettenägematute väljaminekute tegemiseks, mida eelarve koostamise käigus ei olnud võimalik ette näha. Reservfondist eraldatakse vahendeid sihtotstarbeliselt.

(4) Valitsus esitab vallavolikogule aruande reservfondi kasutamise kohta kord kvartalis või vallavolikogu igakordsel nõudmisel.

(5) Reservfondi kasutamise aruanne kuulub majandusaasta aruande juurde.

§ 11. Eelarve vahendite kasutamise kontroll ehk finantskontroll

(1) Finantskontroll on tegevus, mille käigus hinnatakse eelarve rahaliste vahendite kasutamise seaduslikkust, sihipärasust ja otstarbekust.

(2) Finantskontrolli teostab revisjonikomisjon.

(3) Finantskontrolli eesmärgiks on tagada:

1) õigusaktidest kinnipidamine;

- 2) valla vara kaitset raiskamise, ebasihipärase kasutamise, ebakompetentse juhtimise ja muu sarnastest olukordadest tingitud kahju eest;
- 3) valla vara ja eelarve rahaliste vahendite kasutamise kohta tõese, õigeaegse ja usaldusväärse informatsiooni kogumine, säilitamine ja avaldamine.

§ 12. Eelarve täitmise arvestus ja aruandlus

- (1) Eelarve täitmise arvestus on reglementeeritud raamatupidamise seadusega ning kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest tulenevate sätetega.
- (2) Eelarve täitmise aruanne peab vastama kinnitatud eelarve liigendusele.
- (3) Eelarve täitmist korraldab valitsus.
- (4) Valitsus esitab vallavolikogule aruande eelarve täitmise kohta kord kvartalis või vallavolikogu igakordsel nõudmisel.
- (5) Valitsus esitab Rahandusministeeriumile andmed eelarve, lisaelarve ja eelarve täitmise kohta igale kvartalile järgneva kuu viimaseks kuupäevaks.

§ 13. Majandusaasta aruande koostamine ja kinnitamine

- (1) Majandusaasta aruande koostamisel lähtutakse raamatupidamise seaduses sätestatud põhimõtetest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud erisustest.
- (2) Majandusaasta aruande koostab ja kiidab heaks valitsus.
- (3) Majandusaasta aruande osad on.
 - 1) tegevusaruanne;
 - 2) raamatupidamise aastaaruanne;
 - 3) raamatupidamise aastaaruande lisad.
- (4) Enne majandusaasta aruande kinnitamist vallavolikogus vaatab revisjonikomisjon volikogule esitatud majandusaasta aruande läbi ja koostab selle kohta kirjaliku aruande, mis esitatakse volikogule. Aruandes avaldab revisjonikomisjon arvamust majandusaasta aruande kohta. Lisaks annab revisjonikomisjon aruandes ülevaate oma tegevuse kohta.
- (5) Valitsus esitab heakskiidetud ja allkirjastatud majandusaasta aruande koos vandeaudiitori aruandega volikogule kinnitamiseks hiljemalt 31. maiks.
- (6) Vallavolikogu kinnitab majandusaasta aruande hiljemalt 30. juuniks otsusega.
- (7) Majandusaasta aruanne ja eelarve täitmise aruanded avalikustatakse seaduses sätestatud korras.

§ 14. Rakendussätted

- (1) Tunnistada kehtetuks Kose Vallavolikogu 25.01.2007 määrus nr 46 „Kose valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra kinnitamine“.
- (2) Tunnistada kehtetuks Kose Vallavolikogu 23.10.2008 määrus nr 122 „Kose Vallavolikogu 25.02.2007 määruse nr 46 „Kose valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra kinnitamine“ osaline kehtetuks tunnistamine.
- (3) Tunnistada kehtetuks Kose Vallavolikogu 22.02.2007 määrus nr 50 „Reservfondi kasutamise kord“.
- (4) Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist.

Astrid Ojasoon
Kose Vallavolikogu esimees